

จดหมายเปิดผนึก

จากเครือข่ายความหลากหลายทางเพศแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นเรื่องร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต

เรื่อง ข้อเสนอของเครือข่ายความหลากหลายทางเพศเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต

เรียน พล.ต.อ.วิภูษณ์ พันธุ์สน ประธานคณะกรรมการการกฏหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน และ คุณวิรัตน์ กัลยาศิริ ประธานคณะทำงานพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

เครือข่ายความหลากหลายทางเพศมีความยินดีที่คณะกรรมการการกฏหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร มีความริเริ่มในการสร้างให้เกิดการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายของประชาชนที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายในปัจจุบัน โดยการร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิตนี้ขึ้น ถือว่าเป็นความก้าวหน้าของกฎหมายที่พัฒนาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 30 ว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ และถูกต้องตามหลักการสิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ทุกคนเกิดมาโดยอิสระและเสมอภาคด้วยกันในศักดิ์ศรีและสิทธิต่าง ๆ ซึ่งอัตลักษณ์ทางเพศและวิถีทางเพศเป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แต่ละคน และจำต้องไม่เป็นเหตุของการเลือกปฏิบัติหรือการทำทารุณกรรม

เครือข่ายความหลากหลายทางเพศมีข้อเสนอสำคัญเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนให้ร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิตดังกล่าว มีความถูกต้องตามหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้นและสอดคล้องกับความเป็นจริง ดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิตดังกล่าวจะต้องระบุถึงหลักการที่จะสร้างความเท่าเทียมและยุติการเลือกปฏิบัติที่มีอยู่ในระบบกฎหมายและสังคมไทย เพื่อให้มีการรับรองทางกฎหมายแก่คู่ชีวิตและครอบครัวของคนทุกเพศอย่างเท่าเทียมกันในทุกด้าน เนื่องจากปัจจุบันระบบกฎหมายยังคงรับรองคู่ชีวิตและครอบครัวเฉพาะคู่ชายหญิงต่างเพศเท่านั้น เป็นเหตุให้คู่ชีวิตและครอบครัวที่ประกอบด้วยเพศอื่นจำนวนมากไม่ได้รับการคุ้มครองและเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ เช่นเดียวกับคู่ที่ได้รับการรับรองทางกฎหมาย
2. ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังขาดข้อกำหนดเรื่องบุตร ทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายและไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากบุคคลจำนวนมากที่สามารถจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้มีบุตร ซึ่งอาจจะเป็นบุตรจากการสมรสครั้งก่อน บุตรบุญธรรม หรือบุตรทางสายเลือดที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้ชีวิตคู่กับคู่ที่จดทะเบียนคู่ชีวิต

3. เงื่อนไขเกี่ยวกับอายุของบุคคลที่จะจดทะเบียนคู่ชีวิตได้ ควรใช้เงื่อนไขเดียวกับบุคคลที่จะจดทะเบียนสมรส ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดย 1) ให้ผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว จดทะเบียนคู่ชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ได้ และ 2) ให้ผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะแต่มีอายุ 17 ปีขึ้นไปสามารถจดทะเบียนคู่ชีวิตได้ โดยใช้หลักการเกี่ยวกับการจดทะเบียนสมรสในปัจจุบัน
4. ดังที่ปรากฏในมาตรา 4 ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ว่าด้วยการที่กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินั้น ขอให้เพิ่มเติมว่า “โดยมิให้มีความแตกต่างจากระเบียบขั้นตอนการจดทะเบียนสมรสที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน” เพื่อมิให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติที่แตกต่างกันสำหรับประชากรสองกลุ่มสืบเนื่องไป
5. มีการใช้คำว่า “อนุโลม” หลายครั้งในร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งแม้ว่าในทางกฎหมาย การนำกฎหมายอื่นมาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้นจะหมายถึงการนำหลักการและรายละเอียดของกฎหมายอื่นมาใช้บังคับเพื่อให้การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติ นี้บรรลุผล โดยไม่ขัดหรือแย้งกับเจตนารมณ์และหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ การระบุเช่นนี้อาจเปิดให้เกิดการตีความผ่านดุลยพินิจส่วนบุคคลของผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดการตีความไปในเชิงจำกัดสิทธิ เนื่องจากสังคมในวงกว้างยังไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีความเข้าใจในความหลากหลายทางเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายไปในทางที่รับรองคุ้มครองความเสมอภาคทางเพศในทุกกรณี ดังนั้น ภาครัฐควรจัดการอบรมในเรื่องดังกล่าวกับผู้บังคับใช้กฎหมายในทุกระดับ อันจะยังให้การบังคับใช้กฎหมายที่คุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศเป็นไปได้จริง อย่างยุติธรรม

ขอแสดงความนับถือ

(ศรัทธารา หัตถิรัตน์)

(दनัย ลินจงรัตน์)

ตัวแทนเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ

ผู้ประสานงาน

ศรัทธารา หัตถิรัตน์ โครงการจัดตั้งมูลนิธิอัญจารี โทรศัพท์ 082-339-5252 อีเมลล์ anjaree2012@gmail.com

दनัย ลินจงรัตน์ สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย โทรศัพท์ 0851393688 โทรสาร 02-6907735

องค์กรสมาชิกเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ

ให้ความเห็นเรื่องร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต

1. โครงการจัดตั้งมูลนิธิอัญจารี
2. สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
3. กลุ่มกัลยาสมิสร
4. กลุ่มเลิฟพัตยา (www.lovepattaya.com)
5. กลุ่มสะพาน
6. เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย
7. มูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร
8. มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ
9. มูลนิธิเพื่อสิทธิและความเป็นธรรมทางเพศ (For SOGI)
10. มูลนิธิศกยภาพชุมชน
11. มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์
12. มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง
13. มูลนิธิเอ็มพลัส
14. สมาคมเพศวิถีศึกษา
15. องค์กรบางกอกเรนโบว์
16. องค์กรเพื่อชุมชนแห่งความเท่าเทียมและไม่แบ่งแยก (OCEAN)